

1250

La cofa

(ALDC, VIII, 1748. La cofa)

La *c[ɔ]fa* és una “cistella d’espert, de palma, etc., rodona, de poca alçada i generalment sense anses” (DIEC), sovint per a posar-hi el palangre (veg. les var. *cofa de palangre* 73, *senaià de palangre* 84, etc.); el mot deriva de l’àr. QÚFFA ‘cabàs; canastra’.

Cove 36 (alg. 85, pron. *cov[a]*), procedent de CŎPHĪNUS ‘cistell; cove’ (← gr. KŌPHINOS), podria ser una reducció de *cove pescater* (o *peixater* o *de peix*) (DCVB), particularment baix, que servia per a dur el peix a vendre; der. dim. *covet* 85.

Cabàs prové del llat. vg. *CAPACĒUM, der. de CAPACEM ‘que té cabuda’ (del llat. CAPĒRE ‘agafar, contenir’) i és especialització al llenguatge dels pescadors del sentit de ‘recipient d’espert o de palma, amb dues anses’; var. dim. *cabasset* 154, 174, 180, i perifràstiques, *cabasset d’espert* 157, *cabàs de palangre* 147 i *cabasset de palangre* 155; el geosinònim *senaià de palangre* 84, probablement der. de

CENACŪLA ‘cabàs; recipient de gra’ (← ‘dipòsit de gra’ ← ‘cambra alta d’un edifici’), ha sofert un canvi semblant (*palangre* ← it. meridional *palàngrese*, del gr. POLYÁGKISTRON ‘molts d’hams’); també *panera* 69, f. de *paner* (< PANARĪUM ‘recipient per al pa’, der. de *pa* < PANIS). *Palleró* 133 és un der. de *palla* (< PALEA), al·lusiú a la matèria de què està fet, acompanyat amb el doble suf. *-eró*. Conté la mateixa metonímia *pallassa de palangre* 5, d’origen occità, amb el nucli referent a la matèria i el suf. *-assa* (< -ACEA).

Desconeixem la motivació de *balsa* 190, manlleu al cast. La distribució geolingüística destria *cofa* cap al cat. or. peninsular (doc. del significat genèric, s. XIV) i el mall. i men., mentre que *cabàs* es concentra en el val. (doc. del sentit genèric, des de Sanelo, 1802).

Cofa és l’únic mot normatiu des del DG₁, 1932, amb valor genèric, i *cofa de palangre*, des del DIEC₁, 1995.

